

Iš visur

Iki Didžiojo Spalio 32 metinių Akmenės MTS kolektyvas atidavė eksploatuoti jo pastatytą elektrinę. Šventės dienomis pirmą kartą sužibo Iljičiaus lemputės traktorininkų-remontininkų butuose ir raudonajame kampe lyje.

Pradėti darbai elektros šviestais įvesti artimiausiose „Naujojo kelio“, „Traktoriams“ ir Ždanovo vardo kolūkiuose.

Plungės kolektyvas prieš laiką įvykdė metinį planą. Pirmenybės spaliname lenktyniavime laimėjo brigada, kuriai vadovauja drg. Gedmontas. Ji spalio mėnesį išleido 79 procentus produkcijos pirmos rūšies, palyginus su 45 procentais pagal planą.

Plungės „Ltnų audinių“ fabriko darbininkai drg. drg. Saly, Macys, mechanikas Jankauskas, elektrinės darbininkas Mukauskas ir kiti baigė statyti individualius namus.

Naujuose butuose įsikūrė taip pat darbininkas Norkus, geležinkelininkas Noprasitis ir kiti.

Utenos apskritys komunalinio ūkio skyriaus remonto — statybos dirbtuvių darbininkai įvykdė metinį statybos darbų planą.

Didžiojo Spalio 32 metinių minėjimas Viltuėje 1949 m. lapkričio mėn. 7 d. Nuotraukoje: darbo žmonės demonstruoja. Meinerio nuotrauka (ELTA)

Mokyklų darbas - partinių organizacijų dėmesio centre

Šiomis dienomis įvyko Lietuvos KP(b) Rokiškio apskrities komiteto ilininis V plenumas. Šis plenumas apsvarstė klausimą „Dėl liaudies švietimo pagerinimo“ ir priėmė atitinkama konkrečių nutarimų, nukreiptą į tolesnį apskrities mokyklų darbo pagerinimą.

Apskritis partinės ir tarybinės organizacijos liaudies švietimo srityje atliko didelį darbą. Smetoninė Lietuva laikė esant reikalinga išlaikyti valstybės išsamią Rokiškio apskrityje tiksliai vieną gimnaziją. Tikslai 2 — 3 procentai apskrities jaunuolių turėjo galimybę lankyti šią vienintelę apskrities vidurinę mokyklą. Tarybinė santvarka atvedė į nematytą tarybinės liaudies medžiaginių ir dvasinių jėgų augimą, sudarė neribotas galimybes kultūrai vystytis. Šiais mokslo metais apskrityje veikla šešios vidurinės mokyklos ir 18 septynmečių mokyklų. Apskrityje pilnai užtikrintas visuotinio pradinio vaikų mokymo įgyvendinimas, sėkmingai pradėtas vykdyti visuotinis septynerių metų mokymas. Moksleivius skaičius vidurinėse mokyklose išaugo daugiau kaip du kartus palyginus su 1939 metais. Taipogi išaugo ir sustiprėjo apskrities pradinė ir vidurinė mokyklų mokomoji ir materialinė bazė. Biudžetiniai asignavimai liaudies švietimui 1949 m. apskrityje padidėjo beveik dvigubai palyginus su 1945 metais.

Visi šie laimėjimai liaudies švietimo srityje tapo galimi tik dėl dėkui neuilgstamo šlovingosios bolševikų partijos ir vyriausybės rūpinimosi kelti kultūrinį lietuvių tautos lygį.

LKP(b) Rokiškio apskrities komiteto plenumas, pažymėjęs atstektus laimėjimus liaudies švietimo srityje, nurodė ir esančius dar trūkumus pedagoginiame — auklėjamajame darbe. Valsčių partinės organizacijos nepatenkinamai veda politinį auklėjamąjį darbą mokytojų tarpe, neatkreipia ypatingo dėmesio į dėstymo kokybę pagerinimą, nepatenkinamai dar mokytojus įtraukia į aktyvų dalyvavimą visuomeniniame — politiniame gyvenime. Nesant operatyvaus partinio vadovavimo mokykloms, Južintų, Rokiškio, Ragelių mokyklose kai kurie mokytojai savo pedagoginiame darbe nesilaiko teisingo tarybinio metodo, visiškai nesistengia persunkti dėstymo idėjinį turinį, pastarojo meto aktualia medžiaga.

Plenumas pažymėjo, kad kai kuriose apskrities vidurinėse ir septynmetėse mokyklose (Pan-

dėlio, Panemunio, Onuškio, Duokiškio) mokymo darbas dirbamas žemu idėjinio lygiu. Kai kurių apskrities vidurinių mokyklų mokytojų, kaip, pavyzdžiui, Didžiulytės, Nakiėnės, Masilionienės, Povilaitienės, Veleckaitės, dėstymui būdingas apolitiškumas, beidėjiškumas, formalizmas. Apskritis mokyklose yra reiškinys, kuomet dėstant visuomenines — politines disciplinas dažnai iškraipomi faktai, istoriniai įvykiai ir net prastumiama priešiška ideologija dėstyme (Duokiškio septynmetėje mokykloje). Kai kurių vidurinių mokyklų, kaip Rokiškio I, Ragelių, Aleksandravėlės, vadovybės nepakankamai vertina politinį darbą moksleivių ir mokytojų kadru tarpe, idėjinį — politinį auklėjimo mokyklose turinį.

Svarbi komunistinio auklėjimo dalis yra sąmoningos drausmės skiepijimas. Mokinių drausmė ir pažangumas tiesiogiai priklauso nuo vienas kito. Kai kuriose vidurinėse mokyklose, kaip Pandėlio, Obelių, mokinių drausmė yra pašlijusi. Šių mokyklų mokytojai užmiršta arba dar giliai neįsąmonino, kad mokinių drausmės auklėjimo tikslas yra užtikrinti sėkmingą jų mokymosi darbą, įskiepyti juose sąmoningą norą gerai mokytis ir parengti juos organizuotam, drausmingam tolimesniai darbui aukštojoje mokykloje, gamyboje ir kt.

Apskritis vidurinėse mokyklose nekreipiamas rimtas dėmesys komjaunimo ir pionierių organizacijų veikimo klausimams. Komjaunuolių skaičius apskrities vidurinėse mokyklose yra dar mažas. Južintų, Aleksandravėlės, Panemunio, Panemunėlio septynmečių mokyklų mokytojai neįvertina komjaunimo reikšmės gerinant mokymo ir auklėjamąjį darbą mokyklose.

Liaudies švietimo darbo pagerinimas apskrityje priklausys žymia dalimi nuo partinio vadovavimo šiam reikalui lygio. Apskritis partinės organizacijos privalo pagerinti savo partinį vadovavimą mokykloms. Lietuvos KP(b) CK V plenumo ir LKP(b) Rokiškio apskrities komiteto V plenumo nutarimai privalo tapti kovine apskrities partinių organizacijų darbo programa. Kova dėl radikališko mokymo — auklėjimo darbo pagerinimo — pagrindinis uždavinys. Šis klausimas turi nuolat būti partinių organizacijų dėmesio centre, jįsiai turi būti nuolat partinių organizacijų darbo dienotvarkėje.

V. R. VILJAMSO VEIKALAI LIETUVIŲ KALBA

Ryšium su įžymaus tarybinio mokslininko — dirvožemio tyrinėtojo ir agrobiologo V. R. Viljamsio mirties 10 metinėmis Lietuvos TSR politinės ir mokslinės literatūros leidykla išleisdžia lietuvių kalba du stambius mokslininko veikalus: „Dirvožemio mokslas“ ir „Žemdirbystės pagrindai“. Šios knygos V. R. Viljamsas rašo apie žalienuosius sėjomainas, apie kul-

tūrinį dirvos įdirbimą, apie mineralinių ir organinių trąšų vartojimą, apie teisingą augalų priežiūrą jų vegetacijos laikotarpiu.

Leidykla jau išleido eilę populiarių brošiūrų apie tarybinį agrobiologijos mokslą. Jų tarpe „Žalioji žemdirbystės sistema“, „Žemdirbystės pagrindai“ ir kt.

(ELTA)

Mūsų apskrityje

PANDĖLIČIŲ MOKYTOJŲ PAVYZDŽIU

PRIŠIĖMĖ GARBINGUS ĮSIPAREIGOJIMUS

Aleksandravėlės v. Svobiškių septynmetės mokyklos mokytojai, nenukrypstamai vykdydami LKP(b) VI-jo suvažiavimo uždavinius kolektyvinių ūkių statybos bei stiprinimo klausimais ir apsvarstę Pandėlio vidurinės mokyklos mokytojų kolektyvo kreipimąsi į visus Rokiškio apskrities pradinių, septynmečių ir vidurinių mokyklų mokytojus, įsipareigojo aktyviai kovoti dėl kolektyvinių ūkių organizacinio — ūkinio stiprinimo. Tokiu tikslu nutarta pravesti Svobiškių apylinkėje platų masinį agitacinį darbą kolūkių stiprinimo ir trimečio plano visuomeninei produkcijai gyvulininkystei išvystyti klausimais; organizuoti mokyklos šefuojamuose: „Laisvojo artojo“, „Dundiškių“, „Svobiškių“ ir „Sipališkių“ kolūkiuose politinio lavinimosi ratelius, įtraukiant į juos kuo daugiau kolūkiečių; periodiškai praveisti ratelių susirinkimus

skaitant paskaitas Lenino — Stalino biografijų bei raštų, žemės ūkio artelės įstatų klausimais, daryti pranešimus apie tarptautinę padėtį; organizuoti aukšto meninio — politinio lygio vakarus, statant idėjinio — patriotinio turinio veikalus, įtraukti kolūkių jaunimą į vakarų rengimą; išaiškinti kolūkiečiams kovingos sieninės spaudos reikšmę, pasiekti, kad apylinkės kolektyvinių ūkių ir klubo — skaityklos sienlaikraščiai būtų leidžiami aukštame politiniame ir koviniame lygyje; išaiškinti kolūkiečiams religinių prietarų žalą.

Nenuilstamai keliant savo politinį — idėjinį lygį, studijuojant marksizmą — leninizmą, pasiekti, kad įsipareigojimai būtų pilnutinai įvykdyti.

SABUKONIS JONAS,
Svobiškių septynmetės mokyklos direktorius

PRISIDĖS PRIE KOLŪKIŲ SUKLESTĖJIMO

Pandėliečių patriotinis krepimas dėl kolūkių organizacinio — ūkinio stiprinimo Lukštų septynmetės mokyklos mokytojų buvo apsvarstytas su dideliu dėmesiu. Stiekiant padėti kolūkiams stiprėti organizaciniai ir ūkiniai, mokytojai prisitvirtino prie paskirų kolūkių. Taip, pav., Gaudzė Albertas pritvirtintas prie kolūkio „Rytų žvaigždė“, Lukošūnas Bronius — „Lukštai“, Šabišinskas Vladas — „Sniegai“, Žulienė Liuda — „Lakštingala“. Susirinkime buvo nutarta kiekviename kolūkyje padėti satvarkyti raštines, padėti

išleisti turtingus ir kovingus sienlaikraščius; prisidėti prie gyvulių fermų stelgimo; įtikinančiu agitaciniu žodžiu kolūkiečiams pasakoti apie kolūkių santvarkos gyvybingumą; organizuoti kiekviename kolūkyje ratelius žemės ūkio artelės įstatams ir Lenino — Stalino biografijoms nagrinėti; aplankyti kolūkius su menine saviveikla.

Kiekvieną mėnesį per pasitarimus mokytojai duos atskaitas apie nuveiktą darbą vykdydami šiuos įsipareigojimus.

A. GAUDZĖ,
Lukštų septynmetės m-los direktorius

GYVULININKYSTĖS MĖNUO

VIRŠIO KIAULININKYSTĖS IŠVYSTYMO PLANĄ

Kamajų valsčiaus kolūkio „Žiedas“ valstiečiai specialiai vysto gyvulininkystę. Ypač išaugo ir sustiprėjo kiaulių ferma. Vietoj duotojo plano — 25 kiaulių — kolūkio kiauлідėse jau dabar yra 35 kiauлідės. Stropliai šeria ir prižiūri kiauлідės kiauulininkė drg. Kvedaraitė Ona. Jos šerlamos kiauлідės per dieną vidutiniškai priauga po 600 gramų.

„Žiedo“ kolūkiečiai taip pat plečia ir kitas fermas.

Janina Rudokaitė

SUKOMPLEKTUOTOS FERMOS

Vaidilony klubo — skaityklos taryba jau pradėjo gyvulininkystės mėnesio apsvarstę ir paruošę smulkių planų mėnesinio pravedimui. Tarybos nariai, jų tarpe mokytojai drg. drg. Staltonis ir Deksnytė, ir vietinis aktyvus pravedė platų eiskinamąjį darbą ir padėjo kolūkiečiams sukomplektuoti gyvulių fermas.

Šiuo metu Deksnų apylinkėje, kurioje dirba klubo — skaityklos taryba, visose kolūkiuose sukurtos visos gyvulininkystės fermos.

„Vaidilony“ kolūkyje yra sukurta raguotųjų ferma iš 25 karvių, o taip pat kiaulių — iš 6 kiaulių ir prcauglio.

„Deksnų“ kolūkis savo fermose turi 17 karvių ir nemažą skaičių kitų gyvulių. „Steponių“ kolūkyje sukomplektuota raguotųjų ferma ir komplektuojamos kitos fermos.

Skaityklos taryba darbą tęsia toliau. Tarybos nariai sistemingai praveda paskaitas gyvulininkystės išvystymo klausimais visuose apylinkės kolūkiuose.

ŽUMBAKYS,
Vaidilony klubo — skaityklos vedėjas

Lietuvos KP(b) Rokiškio apskrities komiteto V plenumas

Šiomis dienomis įvyko Lietuvos KP(b) Rokiškio apskrities komiteto eilinis V plenumas. Plenumas apsarstė klausimą „Dėl liaudies švietimo darbo pagerinimo apskrityje“. Pranešimą šiuo klausimu padarė Lietuvos KP(b) Rokiškio apskrities komiteto sekretorius drg. NAUJALIS.

TSRS Ministrų Tarybos 1949 m. rugpjūčio mėn. 20 d. nutarimas „Dėl bendrojo mokslinio mokyklos struktūros Lietuvos TSR“, numatęs perėjimą į 11 metų apmokymą, — sako drg. Naujalis, — turi labai didelę reikšmę visam liaudies švietimui toliau kelti, tautiui tautos kultūrai, tautinei savo forma, socialistinei savo turiniui, vystyti.

Pranešėjas pateikė vaizdžius skaitmenis, ryškiai bylojančius apie tą didelį darbą, kurį atliko apskrities partinės ir tarybinės organizacijos, liaudies švietimo organai, VKP(b) CK ir Sąjunginei vyriausybei nuolat padedant, pokariniiais metais sukuriant ir sustiprinant tarybinę mokyklą. Buržuazinės Lietuvos laikais, 1939 m. apskrityje buvo iš viso viena gimnazija. Šiais mokslo metais apskrityje veikia 6 vidurinės mokyklos ir 18 septynmetių mokyklų. Apskrityje užtikrintas visuotinio pradinio vaikų mokyimo įgyvendinimas, sparčiai ir sėkmingai pradėtas vykdyti visuotinis septynerių metų mokymas. Moksleivių skaičius apskrities vidurinėse mokyklose išaugo daugiau kaip du kartus palyginus su 1939 metais. Žymiai išaugo pradinio ir vidurinio mokyklų mokymai ir materialinė bazė. Biudžetiniai asignavimai liaudies švietimui 1949 m. apskrityje padidėjo beveik dvigubai palyginus su 1945 metais.

Pranešėjas pažymėjo, kad apskrities partinės organizacijos yra atlikusios didelį darbą parengiant mokytojų kadrus. Pereitais mokslo metais 271 apskrities mokytojas kėlė savo pedagoginę kvalifikaciją. Suorganizuotas mokytojų neakivaizdinis mokymas, rengiami kursai mokytojų kvalifikacijai kelti. Žymiai padidėjo mokytojų atsakingumas už tai, kad moksleiviai giliai ir tvirtai įsisavintų žinias, už vaikų komunistinį auklėjimą. Apskrities mokytojai vis labiau domisi marksizmo — leninizmo studijavimu ir marksistinės — lenininės teorijos įsisavinimu. Apskrities mokytojai vis daugiau ir aktyviau dalyvauja visame apskrities visuomeniniame ir politiniame gyvenime, socialistiniais pagrindais pertvarkant Lietuvos kaimą. Apskrityje yra daug mokytojų, ryžtingai kovojančių prieš buržuazinės — nacionalistinės ideologijos liekanų įtaką mokykloje, kovojančių dėl jaunimo komunistinio auklėjimo sustiprinimo. Tokių pavyzdžių mokytojų tarpe — Rokiškio I vidurinės mokyklos mokytoja drg. Gasulionytė, Obelių vidurinės mokyklos mokytojas drg. Kiselevičius, Žiobiškio septynmetės mokyklos direktorius drg. Mačiekus ir dauguma kitų.

Pranešėjas pareiškė, kad bendro mokslinio mokyklos struktūros sutvarkymas ir apmokymo laiko sutrumpinimas kelia apskrities partinėms organizacijoms uždavinį sustiprinti kovą dėl bolševikinio partiško principų nenukrypstamo įvykdymo dėstyje, komunistiškai auklėjant priaugiančią kartą.

— Kartu su pasiektais laimėjimais, — pareiškė pranešėjas, — apskrities partinių, tarybinių organizacijų, švietimo organų veikloje vadovaujant liaudies švietimui yra ir rimtų trūkumų. Nepakankamai vykdomi VKP(b) CK nutarimai ideologiniais klausimais ir Lietuvos KP(b) VI-jo suvažiavimo nutarimai, siekiantieji pakelti mokyimo — auklėjimo darbo kokybę. Apskrities mokyklose pažangumas yra dar nepatenkinamas. Apskrities pradinės mokyklose yra dar didelis antrametis mokymas. Juodupės valsčiaus Brizgių pradinėje mokykloje 32 procentus iš bendrojo mokinių skaičiaus sudaro antramečiai. Pati Brizgių pradinė mokykla vedėja drg. Olenskaitė neturi jokio supratimo apie liaudies demokratijos šalis, blogai orientuojasi Tarybų Sąjungos užsieninėje politikoje, laikraščiu neskaityti, savo kvalifikacijos ir politinio — idėjinio lygio nekelia.

Dėstyto darbe dar esama formalizmo ir apolitiškumo elementų, pamokų dėstyto kokybė eilėje apskrities mokyklų yra žema. Taip, pavyzdžiui, formalizmo ir apolitiškumo elementų yra Rokiškio m. II vidurinės mokyklos mokytojų. Nakenėns, Butėnėns ir Masilionėns dėstyto. Šių mokytojų pravedamos pamokos yra neįdomios, neveiksmingos ir mažai vertingos. Vidurinės mokyklos suaugusiems geografinės dėstytoja Valeckaitė savo dėstomajame darbe padaro buržuazinio — nacionalistinio pobūdžio iškraipymų. Kai kuriose apskrities vidurinėse mokyklose neskirama reikiamo dėmesio visuomeninių — politinių dalykų ir gamtos mokslų dėstyto. Kai kurie gamtos mokslų dėstytojai visiškai nesistengia į dėstyto įterpti einamojo momento, ko pasekoje pamokos praeina žemame idėjiname — politiniame lygyje. Apolitiškas yra Rokiškio I vidurinės mokyklos mokytojos Didžiulytės dėstyto. Apskrities pedagoginio kabineto metodistas drg. Šlikas atkreipė I vidurinės mokyklos direktoriaus drg. Janulionio dėmesį į mokytojos Didžiulytės dėstyto trūkumus. Tačiau keičiantis, kad direktorius stengėsi apginti mokytojos Didžiulytės dėstyto apolitiškumą ir formalizmą ir šiuo parodė neleistiną taikstymą su mokyklos auklėjimo darbo trūkumais.

Apskrityje blogai organizuota metodinė pagalba mokytojams. Apskrities pedagoginis kabinetas komplektuotas silpnais pedagoginiais kadrais, nepatenkinamai vadovauja dalykinėms komisijoms, blogai tiria ir apibendrina geriausių apskrities mokytojų darbo patyrimą. Didelis trūkumas liaudies švietimo darbe yra tai, kad nevisos mokyklos, ypač kaimo vietovėse, aprūpintos mokslo programomis, vaizdingumo priemonėmis ir inventoriumi. Mokyklos, bibliotekos nepatenkinamai aprūpinamos politine, grožine, pedagogine ir moksline literatūra, laikraščiais ir žurnalais.

Juodupės, Obelių ir Aleksandravėlės valsčiuose visuotinio privalomo pradinio mokyimo įstatymas vykdomas nepatenkinamai. Čia dar pilnai nesutvarkytos mokyklinio amžiaus vaikų įskaitos, nepatenkinamai kovojama su mokyklų nelankymu.

Toliau pranešėjas smulkiai suskaidė ties trūkumais pravedant kūrybingą darbą su moksleivių tėvais, organizuojant ir pravedant pedagogų tarybos posėdžius mokyklose. Kai kuriose apskrities pradinėse mokyklose visiškai nedirbama su moksleivių tėvais. Sistemingo darbo su mokinių tėvais nevedimo pasekoje Juodupės valsčiaus Onuškio pradinės mokyklos moksleivių tėvai į mokyklą neateina. Gerai dirbama su moksleivių tėvais Rokiškio prad. m. loje Nr. 1 (vedėjas drg. Jokšas). Pranešėjas pažymėjo, kad jauniosios kartos ugdytojai yra mokytojai arba mokykla, ir tėvai arba šeima. Šių dviejų auklėtojų tikslas yra vienas. Dėl to mokykla ir šeima turi viena kitai padėti, veikti išvien, ugdati jaunimą. Mokykla, specialistų auklėtojų mokytojų vadovaujama, turi padėti šeimai kuo tiksliausiai atlikti bendrą mokyklos ir šeimos uždavinį — komunistinį ugdymą. Tėvai, geriausiai prieina prie vaiko ir turį jį ilgesnį laiką savo akyse, privalo savo žiniomis ir pavyzdžiu įdiegti auklėjamuosius pradus, remti ir sutvirtinti mokyklos auklėjamąją įtaką, formuojant auklėtinio įpročius ir charakterį.

Pranešėjas pabrėžė, kad LKJS apskrities komitetas silpnai įgyvendina VLKJS XI-jo suvažiavimo nutarimus „Dėl komjaunimo darbo mokykloje“. Kai kuriose apskrities mokyklose, kaip, pavyzdžiui, Panemunio, Aleksandravėlės septynmetėse mokyklose, komjaunimo organizacijos yra negausios ir silpnai padeda mokytojams kelti pažangumą ir stiprinti drausmę. Stambių trūkumų yra ir pionierių organizacijų darbe. Kamajų, Ragelių, Pandėlio valstijų mokyklose pionierių vadovai atlieka darbą būriuose ir draugovėse neturintys, neįdomiai. Daugelis šių valstijų mokytojų nepadaeda pionierių organizacijoms dirbti.

Partijos Rokiškio, Južintų, Ragelių ir Aleksandravėlės valstijų komitetai nepakankamai rūpinasi liaudies švietimu, neįsigilina į dėstyto turinį, nedirba operatyviau darbo mokytojų marksistinio — lenininio mokymosi srityje.

Pranešėjas plačiai apstipstė ties mokytojų medžiaginių — buitinių ir kultūrinių poreikių tenkinimo klausimu. Južintų ir Obelių valsčiuose nepatenkinamai vykdomos partijos ir vyriausybės direktyvos, liečiančios rūpinimąsi mokytojų buities sąlygomis ir teisėmis. Švietimo ir meno darbuotojų profesijungos apskrities komitetas nusišalinio nuo masinio — politinio darbo mokytojų tarpe, visiškai nesirūpina materialiniais — buitiniiais ir kultūriniais mokytojų poreikiais.

Pranešėjas griežtai kritikavo apskrities Liaudies švietimo skyriaus darbą. Nepatenkinamai dirba švietimo skyriaus inspektūra, apskrities pedagoginis kabinetas. Liaudies švietimo skyriaus pravedamame darbe ir vadovavime jaučiama daugiausia formalizmas, kanceliarizmas, negu kūrybingumas. Apskr. Liaudies švietimo skyriaus vedėjas drg. Chmielevskis mokykloms vadovauja „kabinetinio“ metodu, yra nutolęs nuo mokyklų gyvenimo.

Baigdamas pranešimą, drg. Naujalis apskrities partinėms organizacijoms iškelė neatidėliotinus ir konkrečius uždavinius toliau gerinant apskrities mokyklų darbą, keliant viso mokytojų — auklėjamojo darbo lygį.

Po pranešimo kilo gyvos ir turiningos diskusijos. Pirmasis žodį gavo partijos Juodupės valsčiaus k- to sekretorius drg. RAKAUSKAS. Jisai vaizdžiai kalbėjo apie valsčiaus partinės organizacijos priemones mokytojų ir auklėjamojo darbo kokybei valsčiaus mokyklose pagerinti. Rimtas dėmesys skiriamas mokytojų idėjiniam — politiniam lygiui kelti. 12 valsčiaus mokytojų įtraukta į partinio švietimo tinklą. Juodupės ir Onuškio septynmetėse mokyklose sukurios komjaunimo organizacijos. Mokyklose sparčiai auga pionierių gretos.

Drg. Rakauskas griežtai ir teisėtai kritikavo apskrities Liaudies švietimo skyrių už blogą vadovavimą mokykloms, metodinės paramos netikimą jaunims, pedagoginio darbo įgūdžių neturintiems, mokytojams. Apskrities švietimo skyrius net nežino esamos padėties mokyklose. Pavyzdžiui, Mainėnų pradinėje mokykloje lietuvių kalbą, pats jos visiškai nemokėdamas, nuo šių mokslo metų pradžios dėsto mokytojas Trutanovas. Tačiau apskr. švietimo skyrius į tai visiškai nereaguoja. Pradinėms mokykloms trūksta vadovėlių,

Partijos Ragelių valsčiaus komiteto sekretorius drg. DFKSNYS griežtai kritikavo ydingą apšvietimo skyriaus darbo stilių, inspektūrą. Sėly pradinės mokyklos vedėja drg. Ginotytė sistemingai savivališkai praleidinėja pamokas, nesirengia pamokoms, su moksleivių tėvais visiškai nedirba, v mokyimo auklėjimo darbą apleido. Keičiantis kad mokykloje atsilankęs apskr. švietimo skyriaus inspektoriaus Tavoras, pastebėjęs visą netvarką mokykloje... sustatė gerą mokyklos vizitavimo ak Drg. Deksnys teisingai nurodo, kad apskr. švietimo skyriaus inspektūrą būtina nedelsiant sustiprinti p tyrusiais pedagoginiais kadrais. Ragelių septynmetė mokykloje (direktorius drg. Bimba) silpnai pr vedamas moksleivių komunistinio auklėjimo darbas.

LKP(b) Rokiškio apskrities komiteto agitacij ir propagandos skyriaus vedėjas drg. BIELIAKOV, plačiai kalbėjo apie priaugiančios kartos komunistinį auklėjimo darbo sustiprinimą. Apskrities mokykl turi žymiai pakelti priaugiančios kartos mokyimo auklėjimo darbo kokybę, tvirtai įskiepyti mokiniams tikslias mokslo žinias ir darbo įgūdžius ir gerai parengti juos, kad metų pabaigoje pereitų į aukštesnes klases ar baigtų atitinkamą kursą vien gerai ir lab gerai. Mokyklos turi auklėti mūsų vaikus ir jaunim nuosirdaus patriotizmo dvasia, turi ugdyti jiems Tarybų Sąjungos tautų draugystės jausmą, giliai meil savo tarybinei Tėvynei ir griežtą neapykantą vis kiam tamsumui ir atsilikimui.

Plenumo pasisakęs partijos Kamajų valsčiaus komiteto propagandininkas drg. KAZLAUSKAS p žymėjo, kad valsčiaus mokytojai paskutiniuoju laik daugiau pradėjo lavintis savo pedagogines special bės srityje, stengiasi kuo giliau pažinti tarybines p dagogikos pagrindus, pažinti Partijos ir Vyriausyb nutarimus mokyklos ir mokyklos srityje, pradė atsidedę studijuoti visų mokslų pagrindą — marks mo — lenininio teoriją. Valsčiaus mokytojai vis akty viau įsijungta į kolektyvinių ūkių statybą. Tačiau valsčiuje yra kai kurių mokytojų, vengiančių daly vavimo politiniame — visuomeniniame darbe. Du kiškio septynmetės mokyklos direktorius Sabalys pats vengia ir mokyklos mokytojų draudžia daly vauti visuomeniniame darbe, prastumia buržuazinė nacionalistinę ideologiją dėstyto.

Drg. Kazlauskas nurodo, kad valsčiaus mokylo se mokyto — auklėjimo darbas neplanuojama mokytojai nevada pamokų planavimo.

LKJS Rokiškio apskrities komiteto sekretorius drg. SILEIKA kalbėjo apie vadovavimo komjaunim ir pionierių organizacijoms mokyklose pagerinim būtinumą, apie mokyklinių komjaunimo organizacij vaidmens pakėlimą.

Savikritiškai plenumo pasisakė apskrities Liaudies švietimo skyriaus vedėjas drg. CHMIELEVS KIS. Jisai pripažino, kad apskrities švietimo skyriui pareikšta kritika yra teisinga. Drg. Chmielevskis už tikrino plenumą, kad apskrities Liaudies švietim skyriaus darbuotojai padarę iš kritikos teisingas iš vadas, ryžtingai pašalinę esančius trūkumus ir pager ins mokyto — auklėjimo darbą apskrities mokyk lose. Drg. Chmielevskis taipogi pabrėžė, kad eil valstijų partinių organizacijų, kaip, pavyzdžiui, Rag elių, Aleksandravėlės, Južintų, nepatenkinamai dir ba politinį — auklėjamąjį darbą mokytojų tarpe silpnai vadovauja mokykloms.

Drg. Chmielevskis pažymėjo, kad dauguma apskrities mokytojų aktyviai dalyvauja visuomen niame — politiniame darbe. Tačiau dar yra kai kurių mokytojų, kaip Čepulytė, Ragelytė, Barona vengiančių šio darbo. Drg. Chmielevskis plačiai kal bėjo apie numatomas priemones mokyto — auklė jimo darbu apskrities mokyklose pagerinti.

Apie mokytojų materialines — mokslines bazė išplėtimą ir sustiprinimą, mokytojų medžiaginių — buitinių poreikių tenkinimą ir tarybinių organų už davinius gerinant vadovavimą mokykloms, padedan mokykloms vykdyti didžiulius joms iškeltus uždavi nius kalbėjo apskr. vykd. k- to pirmininko pavado tojas drg. TRETJAKAS.

Kalbės Lietuvos KP(b) Rokiškio apskrities ko miteto plenumo taip pat pasakė apskr. Finansų sky riaus vedėjas drg. BUTKYS, Rokiškio m. DŽD Ta rybos vykd. k- to pirmininkas drg. JANUSKIEVIČIUS Obelių rusų septynmetės m-los direktorius drg. BARSUKOVAS, LKP(b) Aleksandravėlės valsčiaus k- to propagandininkas drg. KARPEIKINAS, Pandė lio valsčiaus vykd. k- to pirmininkas drg. SMIRNO VAS, Rokiškio rusų vidurinės m-los mokytojas drg. TRUTANOVAS, LKP(b) Rokiškio apskr. komiteto darbu tarp moterų skyriaus vedėja drg. PARAD AUSKIENE, Valstybinio banko Rokiškio skyriaus valdytojas drg. GOLOVNIKOVAS ir kiti.

LKP(b) Rokiškio apskrities komiteto plenumo darbe dalyvavo ir kalbą pasakė Lietuvos KP(b) CK sekretorius drg. TROFIMOVAS.

Svarstytoju klausimu plenumas priėmė platų nutarimą.

ŽALINGI APSILEIDIMO REIŠKINIAI

Nesenai Aleksandravėlių valsčiai „Laisvojo artojo“ kolūkiečiai buvo atvykę į Rokiškį pasitarti su Rokiškio apskr. Ž. u. kooperacijos sąjungos mineralinių trąšų, kurios jų buvo išpirktos.

Nesuradę geležinkelio stotyje, kur randasi mineralinės trąšos, sandėlininko, jie atvyko į Rokiškio apskr. Ž. u. kooperacijos sąjungos raštinę, kreipdamiesi, kur galima surasti sandėlininką, kad išduotų mineralines trąšas. Tuo metu sėdėjęs raštinėje sandėlininkas drg. Šedys kolūkiečiams atsakė, kad šiaandien jis trąšų neišduosias, nes neturįs svarstyklų trąšų atsvertimui. Ir taip kolektyvinio ūkio valstiečiai, atvažiavę iš už 30 kilometrų, turėjo grįžti namo tuščiomis.

Kyla klausimas, kuo gi gali būti pateisinamas toks Ž. u. kooperacijos sąjungos apsilėidimas, kad dėl svarstyklų nepasirūpinimo yra gaisinamas kolūkiečiams laikas važinėjant atsiimti mineralines trąšas? Tokiems reiškiniams kelias turi būti užkirstas visu griežtumu!

J. Dineikis

Mūsų medžiagos pėdsakai

„KAI NEATLIEKA SAVO PAREIGŲ“

Tokiu pavadinimu straipsnelis tilpo „Tarybinio Rokiškio“ Nr. 121(730), kuriame buvo nurodyta į tai, jog Juodupės valsčiaus „Lingėnų“ kolūkyje yra blogai vedama sąskaityba.

Pranešu, kad tai atlinka tikrovę. Siekiant esamos padėties pagerinimo sąskaitybos srityje minėtame kolūkyje, Juodupės valsčiaus vykdamosis komitetas ėmėsi atitinkamų priemonių padėčiai ištaisyti.

TEREŠKEVIČIUS,

Juodupės valsč. vykd. k-to pirmininkas

PAS „PERGALĖS“ KOLŪKIEČIUS

Rokiškio II vidurinės mokyklos mokytojai su savo auklėtinėmis aplankė šefuojamą Rokiškio valsčiaus „Pergalės“ kolūki. Gausiai susirinkusiems kolūkiečiams, kartu dalyvaujant ir Rokiškio MTS darbuotojams, buvo praveda paskaita tema: „Mičiurino ir Lysenkos moksliniai išradimai žemės ūkio srityje“. Po to kolūkiu bibliotekai buvo perduotas nemažas kiekis knygų, nupirktų mokytojų lėšomis.

Vėliau buvo atlikta turininga meninė programa: parodytas scenos vaidelis iš kolūkiečių gyvenimo, pašokta tautinių šokių ir padainuota tarybinių dainių.

M. Barkauskaitė

PRAVEDAMOS PASKAITOS

Dažnai lankosi pas kolūkiečius su įvairiomis paskaitomis Rokiškio valsčiaus septynių mokyklų mokytojai. Drg. drg. Gaudzė, Kastanauskienė, Mačiekus, Lapinskas ir kiti valsčiaus kolūkiuose, pirmoje eilėje šefuojamuose, praveda politinio, mokslinio, antireliginio turinio paskaitas, supažindina su agrotechnikos ir zootechnikos pagrindais, našviečia kolūkių santvarkos pranašumą prieš individualinius ūkius.

Visa eilė Rokiškio valsč. mokytojų vadovauja kolūkių sąvi-veiklos rateliams.

A. Lapas

KUIBYŠEVAS. Guolių fabriko partiniam kabinetė. Inžinieriniai — techniniai darbuotojai (iš kairės į dešinę) D. N. Kučeravaja, V. A. Ivanovas ir B. M. Rojzas marksiškai — leninistiškai teorijos mokymėsi.

M. Klimentovo nuotrauka

TASS'o spaudos kitiše

Partijos valsčių komitetų sekretorių Neakivaizdinis pasitarimas

Šiaandien „Tarybinis Rokiškis“ savo puslapiuose atidaro mūsų apskrities partijos valsčių komitetų sekretorių neakivaizdinį pasitarimą. Mūsų tikslas — plačiau nušviesti valsčių partinių organizacijų darbo patyrimą, partinio vadovavimo žemės ūkiui, politinio darbo masėse, vidinio partinio gyvenimo klausimus.

Mūsų darbas su agitatoriais

Aleksandravėlių valsčiaus partinė organizacija, vykdydama LKP(b) VI suvažiavimo nutarimus dėl agitacinio — masinio darbo sustiprinimo kaimo vietovėse, atkreipė rimtą dėmesį į politinės agitacijos, kaip vienos iš svarbiausių priemonių dirbančiųjų sąmoningumui kelti, išplėtimą.

Pastaruoju metu valsčiuje yra daugiau kaip 80 agitatorių, kurių tarpe 27 mokytojai. Visi agitatoriai yra paskirstyti į grupes, kurių yra 6. Toms grupėms vadovauja komunistai, jie duoda paskiriams agitatoriams užduotis, tikrina jų užduočių vykdymą ir laiko tampų ryšį su partijos valsčiaus komitetu. Partijos valsčiaus komitetas du kartų į mėnesį praveda su agitatorių grupių vadovais seminarus, per kuriuos plačiai supažindina juos su svarbiausiais pastarojo mėnesio uždaviniais.

Tokie seminarai ir instruktažai pravedami ir su visais valsčiaus agitatoriais bei aktyvistais. Partijos valsčiaus k-to propagandininkas drg. Karpelkinas, pirmųjų partinių organizacijų sekretoriai bei atsakingi partiniai ir tarybiniai valsčiaus darbu-

vojo artojo“ kolūkiečiai ji išrinko savo pirmininku.

Daugelis iš agitatorių, esančių kolūkiuose, pasižymi kaip darbo pirminai, savo pavyzdžiu skatina ir kitus kolūkiečius dėl geresnių darbo rodiklių atsiekimo. Taip „Laisvojo artojo“ kolūkio komjaunuolė ir agitatorė drg. Mažeikaitė savo asmeninėje sąskaitoje turi išdirbusi virš 500 darbdienių, o „Darbo“ kolūkio komjaunuolė ir agitatorė Andrejėva Ustė turi išdirbusi daugiau negu 300 darbdienių.

„Šviesios ateities“ kolūkio agitatorius drg. Jurevičius Jonas, dirbdamas šio kolūkio fermos vedėju, aktyviai kovoja dėl visuomeninės gyvulininkystės išvystymo, dėl gyvulių fermų sukompaktavimo. Kra-

piškio kaime buvęs agitatorius Skrebys Juozas buvo „Krapiškio“ kolūkio organizatoriumi, ir buriantis valstiečiams į kolūki, įsiai išrenkamas pirmininku.

Tenka pažymėti, kad daug darbo į kolūkių organizavimą bei jų organizacijų — ūkių stiprinimą įdėjo atskiri valsčiaus komjaunuoliai, jų tarpe ir patys komjaunimo valsčiaus ko-

miteto sekretorius drg. Šepelovas, Kumpoliškio apylinkės Tarybos pirmininkas agitatorius drg. Žukauskas ir kiti. Svobiškio apylinkės Tarybos pirmininkas agitatorius drg. Jermajavas, nuolat užsiminėdamas kolūkių statybos klausimais, pasiekė to, kad jo apylinkė pirmoji valsčiuje tapo kolektyvine.

Į kolūkių statybos darbą buvo įtraukta ir kaimo inteligentija. Valsčiaus Liaudies švietimo skyriaus vedėjas drg. Baconaitis iniciatyva buvo sukurtas „Degučių“ kolūkis. Mokytojai drg. drg. Stabukonis, Pranckūnas ir kiti skaitė darbo valstiečiams paskaitas apie kolūkių santvarkos pranašumus, aiškino kolūkiečių pareigas bei teises ir kt.

Valsčiuje yra ir agitatorių kabinetas, kuriame iškabintos diagramos apie trimečio plano gyvulininkystei vystyti, penkmečio plano vykdymą ir kt. Šiame kabinate valsčiaus agitatoriams pravedami konsultacijos bei įvairiomis temomis paskaitos, pranešimai.

Naujieji mokslo metai partinio švietimo tinklė valsčiuje prasidėjo sėkmingai, — partijos valsčiaus komitetas dėjo visas pastangas tam, kad į tą

Į aukštesnį idėjinį lygį teatrine saviveikla!

„Petras Kurmėlis“ saviveiklos scenoje

Siuo metu Rokiškio mieste ir valstiečiuose su nemažu pasisekimu rodoma inženieruota al-džiostovs mūsų rašytojos realios žemaitės apysaka „Petras Kurmėlis“, paruošta Rokiškio I ir II vid. mokyklų mokinii, vadovaujant mokytojams Juk-kaitėi ir Keliuolūiui.

Be abejo, veiklato paruošimui įdėta nemaža darbo, ir jis pavyktai susilankia šilto publiškos pritarimo. Veikalas vertingas tuo, kad vaidžiai išbelta lie-tuviškios kaimo buržuazijos — buožių — augimo laikotarpi, jos gobsūma, egoizma ir darbo žmonių išnaudojima. Tai laikotarpi, kai pobaudžiavimas kaimas pradėda diferencijuotis: išsiskiria buožių klase, mintanti smulkiųjų valstiečių prakaitu, paglemiantį jų žemę ir darbą; iš kitos pusės sto-pi smulkieji valstiečiai, vie la-biau patenkintieji materialiai, tačiau buožių priklausomybė, patalpeniui netenkanti žemės ir virstantieji kaimo pro-letariatai, parduodantie savo darbo jėgą. Buožems praturtė-ti geros visos priemonės — ir apgyvenytė, ir groblimas, ir pa-gallau, pelningos vedybos.

„Petras Kurmėlis“ ir yra to laikotarpio gyvenimo fragmen-tas. Tik galia, kad veiklato rengėjai pakankamai neišryš-kiino idėjinio veiklato turinio, vietomis neteislingai inter-pretavo personatus. Trūkumai yra principiniai ir prte jų tenka apsisoti kiek ilgiau.

Petras Kurmėlis (Smalskys) pavaizduotas beveik rankiniu dėl neluimingų vedybų. Visas jo elgesys žiarovui sukeltia greičiau gailėtį, negu pasipit-tinimą. O reikia, kad žuovos nieg laika jautų jam panieką ir pasmerktimą. Juk tai tipin-gas buožė, kuriam žmona rei-kainga turtui saugoti ir krauti, sandūniamas prižiūrėti. Jeigu jis renkasi tarp Janikės ir Marcės, tai tik todėl, kad jam brangios tiek vicijos Janikės rankos, tiek ir Marcės šimtu-ka! bei miško medžiaga. Po nevykusių vedybų jis ne savo ir ne Marcės sugadinto mokesio gaiti, o sielvartauja dėl nykstančio ūkio ir to, kad Kupstys nebeduos miško medžiagos, nes jau atstatytas iš miškininko vietos.

Piršlys Zolys (Užukukis) at-vaizduotas ganu ištikimam. Tai tikras buožių pataikūnas, mintas nuo jų stato atliekan-čiais trupiniais. Jis pradžiai kelius žmonių gyvūnų. Eupščio jam padėda med-žištas. Jis mato savo pragaiš-tingą darbą, tačiau jo vedy ēda noras pasipelnyti, kad ir kitų laimės kaina.

„Cia iškeltos pastabos tinke ne vien šiam pastatymui mėgė-jų ratelyje. Klekvisenas režisje-rus turi kruopščiai išnagrinėti imamą veikalą istorinėje klasių kovos švietėje — tuomet ir personatai bus gyvesni, ir vaidinimas pavieks savo poli-tinį — idėjinį tikslų.“

J. Sausta

tinklą būtų įtrauktas kuo dides-nis apylinkių ir kolūkių agita-torių skaičius, kad agitatoriai plėstų savo politinį aktyri, gi-lintų savo žinlas. Sukomplek-tuotoje valsčiaus politimokykloje mokosi 12 agitatorių, o ratelyje „VKP(b) istorijos trumpajam kursui“ studijuoti — 31 agita-torius. Be to, prie visų 19 vals-čiaus kolūkių veikia J. V. Stalino ir V. I. Lenino biografiniams studijuoti rateliai, kurie apima visus kitus kolūkių agitatorius, aktyvistus, kolūkių pirmininkus, brigadininkus, fermų vedėjus ir kitus kolūkiečius — pirmūnus.

Mūsų darbe su agitatoriais yra ir kai kurių trūkumų. Vienas tokių trūkumų yra tai, kad valsčiaus partinė organizacija nepakankamai agitatorius moko teisingu bolševikinių metodų pravedant darbą su masėmis, dar nepasiektė, kad visuose valsčiaus kolūkiuose būtų agi-tatoriai, kad jie sistemingai ves-tų agitacinį darbą, kad jų atlik-tas darbas būtų našus ir veik-smingas.

Valstiaus partinė organizaci-ja, vadovaudamasi LKP(b) VI suvažiavimo nutarimais, kasdien šaitina esančių trūkumus agitacintame darbe, žymial pager-ins agitacinio darbo masėse turinį.

KELIU Į SOCIALIZMĄ

(LIAUDIES DEMOKRATIJOS ŠALYSE)

A. GINDINAS

Mūsų šalies darbo žmonės su džiaugsmu ir broliška simpatija stebi naujo gyvenimo kūrimo laimėjimus Lenkijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Rumunijoje ir Albanijoje.

Liaudies demokratinė santvarka šiose valstybėse gimė Tarybų Sąjungos istorinės pergalės prieš Vokietijos imperializmą rezultate. Ta pergalė išvadavo Centro ir Rytų Europos tautas iš vokiškosios fašistinės priepauidos. Ji pakirto šiose šalyse antiliaudiškų režimų pagrindus ir įgalino darbo žmones paimti valdžią į savo rankas. Komunistai stovėjo liaudies judėjimo priešakyje. Komunistų partijoms vadovaujant buvo sukurtos liaudies vyriausybės, nacionalizuota stambioji ir vidutinė pramonė, įvykdyta žemės reforma, įsteigtas planingumas vedant ūkį.

Komunistų partijų augimas

Siekiant sėkmingai žygiuoti pirmyn, labai svarbu buvo sustiprinti darbininkų klases vienybę, pašalinti iš jos gretų imperializmo agentus — dešiniuosius socialistus. Po atkaklios komunistų kovos tas uždavinys buvo sėkmingai išspręstas. Visose liaudies demokratijos šalyse organizavosi vienienios darbininkų partijos; susivienijimas įvykdytas pasiremiant didžiuoju marksizmo — leninizmo mokslu. Komunistų ir darbininkų partijų įtaka nenutrūkstamai didėja.

Čekoslovakijoje komunistų partijos narių skaičius 1945 metais siekė apie 500 tūkstančių, dabar jos greitose daugiau kaip 2 milijonai 300 tūkstančių žmonių, Lenkijoje daugiau kaip pusantro milijono, Rumunijoje ir Vengrijoje daugiau kaip po vieną milijoną, Bulgarijoje, palyginti su 1944 metų rugsėjo mėn., komunistų partija išaugo 10 kartų ir siekia 500 tūkstančių žmonių. Net ir mažoje Albanijoje, kur buvo 2.800 komunistų, dabar darbo partija turi apie 50 tūkstančių narių ir kandidatų.

Pramonės pakilimas

Pramonės, transporto ir bankų nacionalizavimas suvaldino svarbiausią vaidmenį liaudies demokratijos šalių išsivystyme keliu į socializmą. Vadovaujančių ekonominių viršūnių perėjimas į valstybės rankas pakirto kapitalizmo šaknis, išvadavo darbo žmones iš užsienio vergovės ir įgalino sukurti planingą ūkį.

Pirmieji valstybiniai planai sėkmingai įvykdyti. Įvykdžius trimečio planą, Lenkija nuo 1950 metų pradės vykdyti šešerių metų planą, Čekoslovakija ir Bulgarija nuo dviejų metų plano perėjo į penkerių metų planą. 1949 metų pirmojo pusmečio planai visose liaudies demokratijos šalyse įvykdyti ir viršyti.

Liaudies demokratijos šalyse statomos naujos gamyklos, fabrikai, sukuriamos naujos pramonės šakos. Lenkijos pramonė, pavyzdžiui, pradėjo gaminti traktorius, sunkvežimius, kurių anksčiau negamindavo. Čekoslovakijoje iki penkmečio pabaigos turi būti pastatytos gamyklos guoliams, automobilams, sunkioms mašinoms ir kt. gaminti. Rumunijoje pasirodė pirmieji handemieji kombainai. Albanijoje, kur pramonė buvo silpnai išvystyta, statomi stambi cukraus gamykla, tekstilės kombinatas, kurio metinis gamybos pajėgumas sieks 20 milijonų metrų audinių, odos kombinatas, naftos valymo gamykla, šiluminė elektrinė ir t. t. Didžiulę pagalbą liaudies demokratijos šalims išvyntant naują statybą teikia Tarybų Sąjunga.

Jau praėjusių metų pabaigoje liaudies demokratijos šalyse buvo ne tik pasiektas, bet ir viršytas prieškarinis pramonės gamybos lygis. Lenkijoje, pavy., jis buvo viršytas 51 proc., Vengrijoje — 27 proc., Bulgarijoje — 71 proc. Tas augimas reikšmingas ypač vis mažėjančios Vakarų Europos valstybių pramonės gamybos fone.

Liaudies masės visiems amžiams išsivadavo iš krizių ir nedarbo — tu ištikimų kapitalizmo palydovų, siaubo. Darbininkų ir tarnautojų skaičius nenutrūkstamai auga. Lenkijoje, pavy., per 1948 metus darbininkų skaičius padidėjo daugiau kaip puse milijono žmonių.

Žemės ūkio laimėjimai

Dideli laimėjimai pasiekti ir žemės ūkyje. Visose liaudies demokratijos šalyse įvykdyta žemės reforma. Į mažųjų ir bežemių valstiečių rankas perėjo apie 10 milijonų hektarų dvarininkų žemės. Vien tik Vengrijoje 650 tūkstančių valstiečių gavo apie 3 milijonus hektarų žemės, atimtos iš dvarininkų. Lenkijoje valstiečiai gavo 2 milijonus 800 tūkstančių hektarų, Čekoslovakijoje ir Rumunijoje — po milijoną su viršum. Be to, Lenkijos valstiečiai, persikėlę į šalies vakarus, gavo apie 5 milijonus hektarų žemės, anksčiau priklausiusios Vokietijos dvarininkams ir buožems.

Darbo valstietijai visokeriopa padeda valstybė. Auga kooperatinių žemdirbystės ūkių skaičius, organizuojamos šimtai mašinų — traktorių stočių. Vengrijoje, pavyzdžiui, jau yra apie 1.200 žemės ūkio gamybinių kooperatyvų, Bulgarijoje — daugiau kaip 1.600. Čekoslovakijos laukuose dirba 22 tūkstantiniai traktorių. Lenkijos mašinų — traktorių centrai, pade-

dantieji valstiečiams, turi 2.400 traktorių, 10.000 kullamųjų mašinų, 23.000 sėjamųjų mašinų. Daugiau kaip 200 MTS yra Vengrijoje, 86 — Bulgarijoje. Net ir nedidelėje Albanijoje, kur 1939 metais tebuvo 4 traktoriai pas dvarininkus, dabar yra MTS, kurios turi 167 traktorius, daugiau kaip 2.500 kullamųjų mašinų, sėjamųjų mašinų ir kito žemės ūkio inventoriaus.

Šimtai valstiečių delegacijų iš Lenkijos, Vengrijos, Rumunijos, Albanijos ir kitų šalių, apsilankiusių TSRS ir susipažinusių su kolūkių statyba, skelbia visuose savo tėvynės kampuose tiesią apie socializmo šalies laimėjimus. Delegacijų dalyviai padeda naujiesiems valstiečių būriams stoti į kolektyvinto žemės dirbimo kelią.

Kultūrinio ir medžiaginio lygio pakilimas

Įžymūs pakitimai įvyko ir kultūriniame liaudies demokratijos šalių gyvenime. Kapitalizmo sąlygomis Vengrijoje, Rumunijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Bulgarijoje, Albanijoje viešpatavo tamsa. Rumunijoje iš 16 milijonų gyventojų daugiau kaip 4 milijonai buvo bearašiai.

Dabar visur įvestas privalomas pradinis mokslas. Rumunijoje, pavyzdžiui, 1948—1949 m. m. pradinėse mokyklose mokėsi du kartus daugiau vaikų, negu 1943—1944 m. m., o vidurinėse mokyklose — 3 kartus daugiau. Per paskutinius trejus—ketveris metus milijonai beraščių suaugusių žmonių išmoko skaityti ir rašyti. Pokariniais metais Bulgarijoje sukurtas 270 naujų pradinių mokyklų ir padvigubėjo vidurinių mokyklų kiekis.

Darbininkai ir valstiečiai gali plačiai naudotis aukštosiomis mokyklomis, kurių skaičius nepaliaujamai auga. Čekoslovakijos universitetuose dabar pusantro karto daugiau studentų, negu kad buvo prieš karą. Bulgarijoje atidaryti 3 nauji universitetai ir žemės ūkio akademija, Lenkijoje — 2 universitetai, Rumunijoje — 1. Pirmoji aukštoji mokykla sukurta Albanijoje.

Nepaprastai auga liaudies demokratijos šalyse spauda, klesti tautinis menas, liaudies kūryba, meno saviveikla. Praėjusiais metais Lenkijoje saviveiklos apžūroje dalyvavo apie 100 tūkstančių žmonių, apie tūkstantį teatrinių ratelių, daugiau kaip 750 chorų, 400 šokių ansamblių, 600 orkestrų. Bulgarijoje įvestos Dimitrovinės premijos už žymius pasiekimus moksle, meno ir literatūroje, išradimų ir racionalizacijos srityse. Šios

premijos bus skiriamos kasmet. Lenkijos respublikos prezidentas Boleslovas Bierutas neseniai vienoje savo kalboje pasakė: „Kas nemato, jog mūsų liaudis metai iš metų geriau gyvena, jog dabar mes turime daugiau maisto, drabužių, avalynės. Kas nemato, jog pas mus sumažėjo mirtingumas, jog tvirtėja liaudies sveikata“.

Šiuos žodžius galima pasakyti ir apie kitas liaudies demokratijos šalis. Beveik visur panaikinta kortelių sistema. Produktų ir pramonės prekių kainos visą laiką mažėja. Albanija jau 1947 metais, pirmą kartą istorijoje, buvo aprūpinta savo duona.

Realus darbo atlyginimas metai iš metų auga. Rumunijoje, pavyzdžiui, per 1948 metus jis padidėjo 22 procentais. Dabar funkcioniantis gamybos spartuolių ir novatorių uždirba tris kartus daugiau, negu uždirbdavo vidutinis kvalifikuotas darbininkas pernai metais.

Liaudies demokratijos šalių ūkinės ir kultūrinės statybos laimėjimai ypatingai ryškūs Jugoslavijos ekonomikos suirutės fone. Išdaviškos Tito gaujos avantūristinė ūkio politika, įvesti šalyje kapitalistiniai metodai įstūmė Jugoslavijos ekonomiką į padėtį be išeiities, nuslopino liaudyje kurybinę dvasią ir iniciatyvą. Vadinamasis penkmečio planas žlugo. Darbo žmonių padėtis blogėja, stiprėja buočių ir kitų kapitalistinių elementų pozicijos. Tito gaujos mėginimai pagerinti padėtį susitarant su Anglijos ir JAV imperialistais tik dar labiau pavergia Jugoslaviją.

Fašistų gauja, šeiminkaujanti Jugoslavijoje, izoliavo šalį nuo Tarybų Sąjungos ir liaudies demokratijos šalių ir atėmė jai jų brolišką pagalbą.

Kitu keliu žygiuoja Bulgarijos, Rumunijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos ir Albanijos tautos. Sukūrusios liaudies režimus, jos deda savo šalyse socializmo pagrindus, tvirtina broliškus draugystės ir savitarpio pagalbos saitus su Tarybų Sąjunga.

Draugystė su Tarybų Sąjunga stiprina jų tarptautinę padėtį, apgina nuo imperialistų gresmės ir šantažo, įdiegia joms pastikėjimą rytojaus diena, padeda tolesniam ekonominiam ir kultūriniam pakilimui.

Tai supranta plačiosios liaudies demokratijos šalių darbo žmonių masės. Štai kodėl jos su meile vadina draugą Staliną savo mokytoju, draugu ir tėvu. Mokydamiesi iš TSRS didžiojo patyrimo, vadovaudamiesi marksizmo — leninizmo mokslu, šių šalių darbo žmonės, glaudžiai susitelkę aplink komunistų partiją, tvirtai žengia į naujas pergales.

MOKYKLINĖ KRONIKA

(Trumpai)

Pasaulinė jaunimo diena paminėjo Rokiškio Suaugusiųjų vidurinės mokyklos mokytojai ir moksleiviai. Turininga pasikaita „Pasaulinė jaunimo diena“ laikė mokyti. Rinkevičius. Šia pačia proga buvo pravesa pasikaita ir antireliginė tema.

G. Daunys

Aktyviai veikia literatai Juodupės septynmetėje mokykloje. Literatų būreliai vadovauja mokyti. Gladutis. Čia sistemingai ruošiami narių susirinkimai, leidžiamas sienlaikraštis. Pastarojo susirinkimo metu savo kūrybą skaitė moksleiviai A. Būtenas, A. Galvanauškas, O. Griškėnaitė ir kt. Susirinkusieji kritiškai įvertino savo draugų kūrinius. J. Tunašis

Vakarą suruošė Rokiškio I ir II vidurinių mokyklų gamtininkų būrelis nariai. Referatą apie didžiojo gamtininko Mičurino gyvenimą skaitė moksleivė Bernotaitė, o apie jo darbus — P. Kanopa. Mokytoja Daugirdaitė skaitė referatą apie V. R. Viljamsio gyvenimą ir veiklą. Vėliau buvo atlikta turiniga meninė dalis.

A. Vingėla

Sveikintina iniciatyva parodė Rokiškio Suaugusiųjų vidurinės mokyklos pirminės komjaunimo organizacijos nariai. Artėjant pirmojo trimesto pabaigai, jie nutarė atleisti į pagarbą silpniau besimokantiems draugams — komjauninkams ir nesąjunginiams moksleiviams.

G. Danilevičius

Dvi paskaitos pravesos lapkričio 13 d. Rokiškio II-je vidurinėje mokykloje. Paskaitą „Gabumai ir talentai“ skaitė mokytojas B. Chmieleuskis, o „Dvasiškija — pikčiausias lietuvių tautos priešas“ — mokytoja Varkalytė. Paskaitos buvo turiningos ir įdomios, todėl buvo išklaudytos su dideliu dėmesiu.

D. Dauguvėnaite

Literatų susirinkimas įvyko Obelių vidurinėje mokykloje. Referatą „Lermontovas — dionys rusų rašytojas“ skaitė X kl. moksleivė Zakarevičūtė. Dr. Pupelytė Stefa (X kl.) paskaitė savo kūrybą. Literatai netoli atėjo ateity nutarė surengti viešą vakarą su menine dalimi.

L. Jovaras

„Marksizmas — leninizmas ir religija“ — tokio turinio paskaitą gausiai susirinkusiems jauniškiams — jaunuoliams vietos pradinės mokyklos patalpose skaitė drg. Prantauskas St. Į susirinkusiųjų klausimus ryšium su pravesa paskaita taip pat atsakymus davė drg. Pranauskas. K. Uostis

Atsakingas redaktorius
A. Faibilumas

Rokiškio apskr. II-os apyl.
Liaudies Teismo skelbia,
kad pil. Michejevas Juozas,
Fitoro, gyp. Obelių miesto
tyje, Obelių vals. (Rokiškio
apskr.), išėkė civilinę bylą
dėl išuokos Michejevenai —
Bakanienei — Indrilytėi
Stefanijai, Prano, gyp. Lis-
garių km., Atekanavėlės
vals., Rokiškio apskrityje.
KURKLIETIS,
Rokiškio apskr. II-os apyl.
Liaudies Teismo teisėjas